

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Vorbereiding van de Kunstschooldag	3
Programmering en organisatie	4
Opening	4
Deelname	5
Enquête	6
Beoordeling informatiemateriaal	6
Doel van de dag	8
Indruk van de dag	9
Organisatie	11
Suggesties	14
Vervolg op de Kunstschooldag	15
Opmerkingen	17
Conclusie	18

Inleiding

Op 26 maart 1999 beleefde de Kunstschooldag zijn tiende editie. Het is een dag die onverminderd populair blijft, want ruim 6100 Amsterdamse scholieren met bijna 900 begeleiders uit de achtste groep van de basisscholen gingen op deze dag naar theaters, musea en concertzalen. Kennismaken met kunst en cultuur staat daarbij voorop, hoewel uit de enquête blijkt dat er meer redenen zijn om de Kunstschooldag te bezoeken.

Op de Kunstschooldag krijgen de kinderen een gevarieerd aanbod van concerten, voorstellingen en tentoonstellingen. En daarnaast doen ze ervaring op met het bezoek aan kunstinstellingen. Om die kennis en ervaring zo breed mogelijk op te bouwen, bezoeken de kinderen drie verschillende programma's op drie verschillende locaties.

De tentoonstellingen, concerten en voorstellingen geven een goed beeld van wat doorgaans in de kunstinstellingen is te zien. Het volledige programma werd opgenomen in het programmaboekje dat voor de Kunstschooldag aan de betrokkenen werd gegeven.

De Kunstschooldag is mogelijk dankzij de inzet van de kunstinstellingen en hun medewerkers, de vele artiesten op de podia, heel veel vrijwilligers en de leerkrachten en begeleiders. Zij allen hebben er ook dit jaar weer voor gezorgd dat de Kunstschooldag voor de achtste-groepers een dagje uit was vol afwisseling, verrassing en plezier.

Evenals vorige jaren is er een enquête gehouden onder de deelnemende scholen. Dit jaar had de enquête een andere opzet waardoor directe vergelijking met de resultaten uit andere jaren niet mogelijk is. Niettemin geven wij waar mogelijk de uitkomsten uit andere jaren weer.

Vorbereiding van de Kunstschooldag

In het boekje kunstaanbod basisonderwijs dat jaarlijks in maart verschijnt wordt de Kunstschooldag aangekondigd, zodat men er in de jaarplanning mee rekening kan houden. In september stuurt het JAM een herinnering en na de Kerstvakantie ontvangen alle basisscholen in Amsterdam een inschrijfformulier, waarop de scholen kunnen aangeven hoeveel leerlingen en leerkrachten aan de dag deelnemen.

Na afronding van de inschrijving en het programma, wordt voor de groepen leerlingen een indeling gemaakt van de verschillende programma-onderdelen. Opzet is om de groepen een bezoek te laten brengen aan maximaal drie verschillende disciplines. De verdeling wordt uitgevoerd door het JAM. Alleen voor het speciaal onderwijs bestaat de mogelijkheid om vooraf te overleggen over de samenstelling van het programma voor de groepen.

Rond half maart van dit jaar konden de scholen bij het JAM een informatiepakket halen. Dat bestond uit:

- Het programma per groep, groepskaarten en entreebewijzen per persoon;
- Het volledige programma-overzicht;
- Informatie en instructies voor de leerkrachten/begeleiders;
- Buttons voor alle kinderen en hun leerkrachten/begeleiders, die dienen als vervoersbewijs voor het openbaar vervoer met het GVB Amsterdam;
- Badges met schoolnaam voor de leerkrachten/begeleiders;
- Kunstschooldag-affiches, dit jaar op Mupi-formaat.
- Een lijnenkaart van het GVB Amsterdam;
- Een informatiebrief aan de ouders/verzorgers (in het Nederlands, Spaans, Engels, Arabisch en Turks);
- Maandprogramma's en ander foldermateriaal van de theaters en concertzalen.
- Een envelop van Stadspas met vouchers per kind op naam.
- Nieuw dit jaar was de uitgave van een speciaal stripboek, gemaakt door tekenaar Wim Stevenhagen en scenarist Dick van den Heuvel. Het stripboek zal ook bij de elfde editie van de Kunstschooldag, in 2000, worden gebruikt.

Programmering en organisatie

Zo'n vijfenveertig kunstinstellingen deden dit jaar mee aan de Kunstschooldag. Ook voor hen is de dag een jaarlijks terugkerend fenomeen. Veel instellingen doen hun best om de gehele dag beschikbaar te houden voor de leerlingen, maar soms is dat niet mogelijk. Dan wordt het programma bijvoorbeeld alleen in de ochtenduren of in het begin van de middag vertoond. En soms beperken de overige verplichtingen van de locaties de technische mogelijkheden voor de speciale Kunstschooldagvoorstellingen.

Over het algemeen dragen de instellingen zelf zorg voor het programma, maar wel in nauw overleg met JAM. Voor een aantal doet JAM dit zelf. Om tot een goed en evenwichtig aanbod te komen, worden veel voorstellingen door JAM-medewerkers bezocht. De vraag is dan of ze geschikt zijn en of er eventueel nog uitleg bij de voorstellingen moet worden gegeven. Op sommige locaties zijn presentatoren aanwezig, die het programma toelichten en aankondigen.

De Kunstschooldag kan niet zonder de hulp van veel vrijwilligers. Zij werken in en rond de locaties en leiden alles in goede banen, fungeren als vraagbaak, als publieksbegeleider en als supervisor.

De opening

De officiële opening van de Kunstschooldag werd verricht door Harm Rasterhoff, die een zojuist afgetreden wethouder Cultuur, Jikkie van der Giessen, verving. Op 26 maart om 9.30 uur gaf hij het startschot in Paradiso, gevolgd door een optreden van Hendrick-Jan de Stuntman en de robot van Abacus Animatie Theater.

De aanvangstijden van de programma's op de diverse locaties was 10.00, 12.00 en 14.00 uur. De leerlingen konden voor vervoer tussen de locaties gebruikmaken van het GVB. Een speciale button gaf hun gratis toegang tot bus en tram. Chauffeurs en bestuurders waren op de hoogte van de plotselinge toevloed van kinderen. In remises had het JAM informatie en affiches laten ophangen.

Deelname

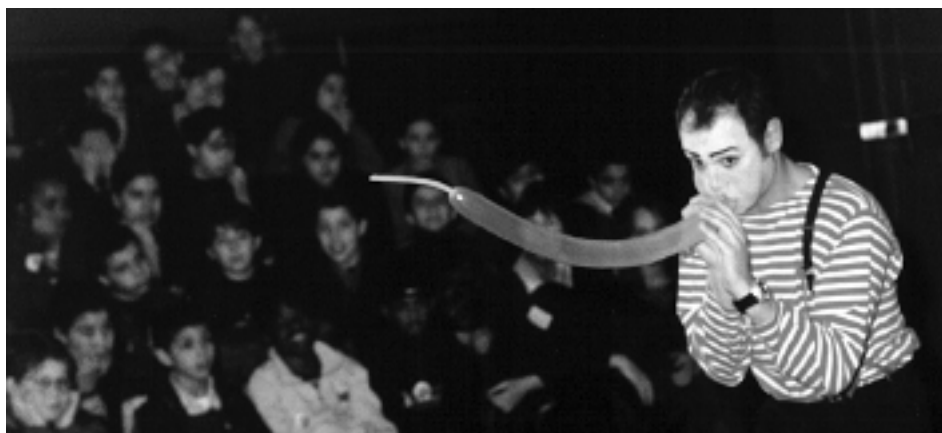

In 1999 deden 415 groepen mee, afkomstig van 199 scholen. Op een totaal van 238 scholen is dat een goed resultaat, zeker in vergelijking met 1998, waarin 389 groepen deelnamen afkomstig van 198 scholen!

Ook is een stijging te zien in de deelname van speciale scholen. Van het totaal van 38 scholen deden er 29 mee.

In onderstaand schema zijn deze cijfers - naast andere gegevens - nogmaals opgenomen met daarbij ook de gegevens uit 1997.

	1997	1998	1999
Totaal aantal groepen	388	389	415
Aantal deelnemende scholen	203	198	199
Waarvan speciaal onderwijs	29	27	29
Totaal aantal leerlingen	5835	5888	6149
Totaal aantal leerkrachten/begeleiders	791	818	873
Aantal deelnemende kunstinstellingen	35	39	43
Aantal voorstellingen/ concerten/museumbezoeken	80	90	99

Enquête

Aan alle scholen (i.c. de groepen) die hebben deelgenomen aan de Kunstschooldag werden enquêteformulieren toegestuurd waarin de scholen naast algemene opmerkingen hun commentaar kwijt konden over de voorstellingen. Van de 415 verstuurde enquêtes kwamen 6 niet terug. Op niet alle teruggestuurde enquêteformulieren zijn alle vragen beantwoord. Wel menen wij - op grond van het aantal wel ingevulde vragen - een goed beeld te kunnen geven van de algemene mening. Overigens bleek dat de scholen herhaalde malen moesten worden benaderd om de enquêteformulieren te retourneren.

We behandelen de uitkomsten per vraag.

1. Hoe beoordeelt u het informatiemateriaal voor de Kunstschooldag?

De respondenten konden op een schaal van 1 tot 10 een 'rapportcijfer' geven.

Programmaboekje										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	98	99	145	45	5	1				
Totaal aantal ingevuld:	398									
Een duidelijke score die laat zien dat het programmaboekje uitstekend wordt ontvangen.										

Informatiebrieven van JAM aan scholen										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	102	92	165	38	4					
Totaal aantal ingevuld:	401									
Ook hier wijst de score op tevredenheid										

Stripboek

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	132	121	89	39	12	8	1	1	2	1

Totaal aantal ingevuld: 406

Het stripboek was nieuw dit jaar. De doelstelling om op een ongedwongen en wat relativerende manier kunst en cultuur te presenteren blijkt te zijn aangeslagen.

Heeft u het stripboek samen met de kinderen gelezen?

Ruim 270 respondenten zeiden het stripboek samen met de leerlingen te hebben gelezen. Daarnaast gaven 130 respondenten aan dit niet te hebben gedaan.

Het relatief hoge aantal dat het boek niet met de kinderen heeft gelezen duidt er waarschijnlijk op dat het stripboek als een soort persoonlijk cadeau werd gezien (wat het voor een groot gedeelte ook was), dat niet per se klassikaal moest worden doorgenomen.

Zo ja, wat vonden de leerlingen ervan?

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Totaal aantal ingevuld: 331

De waardering voor het stripboek door de kinderen is evenals die van de leerkrachten zeer positief te noemen.

Wilt u meer informatie ter voorbereiding?

Op deze vraag werd 16 keer met ja geantwoord en 383 keer met nee.

Zo ja, wat?

Als suggesties werden genoemd: lesmateriaal, achtergrondinformatie voorstellingen en theaters, videobeelden, lessuggesties en: “waar kunnen de kinderen plassen?”

In de enquêtes van 1997 en 1998 werden ook vragen opgenomen over de voorbereidende informatie ten behoeve van de Kunstschooldag. In het algemeen werd die informatie toen voor 84% (1998) en 92% (1997) als goed beoordeeld en in zeer geringe mate als matig of slecht. De goede beoordeling schiet dit jaar ver naar boven. Gemeten over de vragen die met een “rapportcijfer” werden beantwoord, blijkt dat gemiddeld genomen 96%(!) van de respondenten een cijfer toekent tussen 7 en 10.

2. Wat is volgens u het doel van de dag?

Deze vraag is dit jaar in de enquête opgenomen om te peilen of de doelstelling van de Kunstschooldag zoals die wordt geformuleerd door de organisatoren en subsidiënten overeenkomt met die van de leerkrachten. Er waren meer antwoorden mogelijk en er was een mogelijkheid om zelf een doel aan te geven.

Totaal aantal ingevuld: 1019 (respondenten konden meer mogelijkheden aankruisen)

Kennismaken met kunst en cultuur:	353
Kennismaken met theater, musea:	309
Dagje uit:	62
Kennismaken met uitgaan:	55
Algemene vorming van de leerlingen:	240

De eerste twee antwoorden, en in mindere mate de vierde, verwijzen naar de doelstelling zoals de organisatie die formuleert. De score wijst erop dat deze doelstelling wordt onderschreven. Opvallend is de hoge score bij de laatste antwoordmogelijkheid. Daaruit blijkt dat kennismaken met kunst en cultuur wordt gezien als onderdeel van het vormingsproces en in die zin is het verheugend dat de Kunstschooldag daar klaarblijkelijk aan kan bijdragen.

De open antwoordmogelijkheid leverde onder andere de volgende doelen op:

- leren uitgaan
- kennismaken met bekende plekjes in Amsterdam
- kennismaken met een andere cultuur (met name voor bepaalde groepen leerlingen)
- sociale vorming
- zelfstandigheid

Als onderdeel van deze vraag werd de vraag gesteld:

Beantwoordt de Kunstschooldag aan dit doel?										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	92	103	150	45	10	4	1			1
Totaal aantal ingevuld: 406										
Van het totaal aantal antwoorden valt 390 in de cijfers van 7 tot 10, ruim 95% dus. Een uitstekend score die het fundament onder de Kunstschooldag verder verstevigt.										

3. Wat is de algemene indruk van de leerlingen over de dag?

Ook hier waren meer antwoorden mogelijk. De vraag ging met name in op algemene aspecten van de dag en niet op specifieke onderdelen, zoals bezochte concerten of theatervoorstellingen.

Totaal aantal ingevuld: 1131 (respondenten konden meer mogelijkheden aankruisen)	
Leerzaam:	141
Kennismaken met nieuwe dingen:	250
Kunst is dichtbij gebracht:	106
Dagje uit:	206
Leuk om mee te maken:	320
Informatie opgedaan:	93
Kunst staat ver van je af/is vreemd:	15

Omdat het hier gaat om de indruk van de leerlingen kon er alleen maar gepeild worden in termen die de leerlingen zelf gebruiken en valt de achterliggende gedachte - zoals geformuleerd in vraag 2 - minder op. Toch is het mogelijk een goed beeld te krijgen op basis van de meningen. De kennismaking met kunst en cultuur en de leerzame kant daarvan wordt goed onderkend. In mindere mate is kunst dichtbij gebracht of is informatie opgedaan, maar zoals gezegd, die achterliggende doelen, zijn bij kinderen moeilijk te meten omdat de Kunstschooldag zeer waarschijnlijk een eerste kennismaking is met kunst en cultuur en er dus

geen referentiekader is. De feestelijke kanten van de dag scoren goed en dat is in de optiek van de organisatoren zeer positief omdat een goede eerste indruk van de Kunstschooldag wellicht de voedingsbodem kan vormen voor het idee dat uitgaan leuk is en de moeite waard.

Ook hier werd gevraagd om een rapportcijfer en wel voor de beoordeling van het programma dat de leerlingen die dag bezochten.

<i>Wat vonden de leerlingen van het programma, dat zij hebben bezocht?</i>										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	16	50	169	29	34	6	1	3	1	
Totaal aantal ingevuld: 409										
<p>De leerlingen zijn in overgrote meerderheid positief over het programma dat zij deze dag hebben bezocht. Bijna 90% geeft een cijfer van 7 tot 10.</p> <p>In voorgaande jaren werden vragen gesteld over de verschillende programma-onderdelen die per stuk met 'goed', 'matig' of 'slecht' konden worden beoordeeld. Een vergelijking met voorgaande jaren is dus niet goed mogelijk. In zo'n beoordeling per onderdeel kan veel meer een uitgesproken mening worden gegeven. Maar de enquête-aanpak die dit jaar is gekozen lijkt meer op zijn plaats: een algemene indruk zegt meer dan het specifieke oordeel over een specifieke voorstelling die onder specifieke omstandigheden plaatsvindt.</p> <p>Wel is het opvallend dat vorig jaar tweederde van de leerlingen de per stuk beoordeelde programma-onderdelen omschreef als 'goed'. Een 'overall'-oordeel dat dit jaar beduidend hoger ligt.</p>										

4. Wat vond u van de organisatie en de inhoud van de dag?

Een nieuwe vraag die er op is gericht om de organisatie zoveel mogelijk af te stemmen op de wensen en eisen van de deelnemers.

Organisatie, afspraken en communicatie vooraf										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	19	51	172	123	32	6	1	3	1	
Totaal aantal ingevuld: 408										
Dit onderdeel mag als “goed” worden beoordeeld. 89% gaf een cijfer tussen 7 en 10.										

Algemene organisatie op de dag zelf										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	87	126	137	49	19					
Totaal aantal ingevuld: 418										
Ruim 95% beoordeelt de algehele organisatie met een cijfer tussen 7 en 10 en dat is ook een compliment voor de deelnemende theaters en artiesten										

Behulpzaamheid in gebouwen										
Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	84	115	146	51	8	2	1		1	
Totaal aantal ingevuld: 408										
Het oordeel ondersteunt de uitkomsten van de voorgaande vraag. Ruim 97% geeft hier een cijfer tussen 7 en 10.										

Bereikbaarheid van gebouwen met het GVB Amsterdam

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	94	95	122	44	18	14	4	4		

Totaal aantal ingevuld: 395

Een mooie score voor het anders zo veelgeplaagde GVB, want de cijfers verwijzen niet alleen naar de mogelijkheid om met het openbaar vervoer dicht bij de lokaties te komen, maar ze zeggen ook iets over de kwaliteit van het vervoer (het tegendeel had namelijk ongetwijfeld uit de cijfers gebleken). De uitkomsten wijzen uit dat de steun en inzet van het GVB onontbeerlijk zijn. Negentig procent van de respondenten geeft een cijfer van 7 tot 10.

Een andere kant van deze vragenreeks ging over een paar inhoudelijke aspecten en dan met name de houding van artiesten ten opzichte van de leerlingen en de afstemming van het programma

Afstemming van het programma op het niveau van de leerlingen

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	34	60	140	110	44	5	3	2	2	

Totaal aantal ingevuld: 400

Een goed resultaat dat ook aantoont dat de vele artiesten en groepen die aan de Kunstschooldag hebben meegewerkt hun best hebben gedaan om het programma zo op te zetten dat veel leerlingen het konden begrijpen en zich er in konden inleven. 86% scoorde van 7 tot 10.

Publieksgerichtheid van de artiesten

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	44	67	171	81	28	5	1	1		

Totaal aantal ingevuld: 398

Ruim 91% beoordeelde de publieksgerichtheid met een cijfer tussen 7 en 10.

De wachtact (indien van toepassing)

De wachtacts waren dit jaar te zien voor Carré, de Melkweg, op het Leidseplein en voor Paradiso.

De programma's vonden plaats van 11.30 uur tot 12.00 uur en van 13.30 uur tot 14.00 uur en konden worden bijgewoond door groepen die op dat moment pauze hadden. Dat gold niet voor alle groepen.

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	9	15	44	42	35	14	8	4	2	

Totaal aantal ingevuld: 173

Een redelijke score, waarbij 64% een cijfer gaf van 7 tot 10. De beoordeling kan beïnvloed zijn door het feit dat het voor de leerlingen echt pauze is en daardoor de attentie wat verslapt. De acts zijn daar overigens op toegesneden en verwachten geen intensieve aandacht. Ze zijn vooral vrijblijvend van aard.

Gedrag van andere leerlingen/scholen

Dit onderdeel is opgenomen omdat door de jaren heen is gebleken dat leerlingen en leerkrachten zich met enige regelmaat storen aan het luidruchtige gedrag van andere groepen. De organisatie probeert zo veel mogelijk dit soort overlast te voorkomen. Soms met succes, soms met minder resultaat zoals uit de cijfer blijkt.

Cijfer	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	9	21	96	126	81	36	17	10	6	

Totaal aantal ingevuld: 402

Een meerderheid van 63% (die een cijfer geeft van 7 en hoger) heeft blijkbaar geen last, maar in dit geval is sprekender dat zo'n 37% het gedrag van anderen beoordeelt met een zes of minder. Extra reden dus om maatregelen te nemen om niet gewenst gedrag te bestrijden en te voorkomen.

5. Heeft u suggesties over de organisatie en de inhoud van de dag?

In deze vraag werd gepeild welke suggesties men heeft over de punten die genoemd zijn in vraag 4. Daarbij werden ook inhoudelijke opmerkingen gemaakt, die niet over specifieke onderdelen gingen. Hieronder volgt een representatieve bloemlezing (overigen zeiden 290 respondenten geen suggesties te hebben):

- Laatste onderdeel indien mogelijk het meest wervelend.
- Leerkrachten dienen hun groep beter in bedwang te houden.
- Geen massale staande muziekuitvoeringen met veel kinderen.
- Er waren veel te grote gaten tussen de drie onderdelen.
- Misschien is het leuk om verschillende scholen aan elkaar te laten vertellen wat ze gedaan hebben en wat ze ervan vonden.
- De middagprogramma's moeten op tijd stoppen.
- Meer wachtprogramma's.
- Vanuit Bos en Lommer was het centrum vrijwel niet per tram te bereiken.
- Bij de grote voorstellingen kunnen achterhalen welke school op welke plek zit.
- 1 of 2 extra bussen vanaf Noord zou helpen om op tijd te komen. Eerste bus om 9 uur was vol en tweede bus reed zelfs vol door.
- Bij elk onderdeel/voorstelling moet er een presentator zijn die het programma inleidt en contact heeft met het publiek. Zo voorkom je b.v. onrust in de zaal.
- In het materiaal voor de kinderen benadrukken wat de doelen van de dag zijn.
- Meer en betere pauze-programma's
- Mensen in de theaters moeten sneller ingrijpen en wangedrag noteren, zodat de betreffende school volgend jaar kan worden uitgesloten.
- Plaatsen aangeven om te verblijven bij slecht weer.
- Bepalen van een maximum lengte van de optredens, zodat de volgende locatie tijdig bereikt kan worden.
- Niet alle scholen op hetzelfde tijdstip naar binnen.
- Een duidelijkere kaart van Amsterdam geven.
- Een blik achter de schermen.
- Gebouwen waar geen zitplaatsen zijn, moeten alle wat meer begeleiders hebben die zeggen wat de bedoeling is.
- Rekening houden met het programma samenstellen, dat je niet alleen muziek of alleen dans te zien krijgt.

6. Geeft u vervolg aan de Kunstschooldag? Zo ja, hoe?

Het is belangrijk om te weten of de Kunstschooldag ook een vervolg krijgt. Het kan zijn dat de leerlingen al eerder met kunst en cultuur in aanraking zijn gekomen en extra worden gestimuleerd door de dag. Het kan ook zijn dat een bezoek aan de Kunstschooldag een aanzet vormt voor meer ‘cultuureducatie’. Juist dat laatste past uitstekend binnen de doelstellingen van de organisatie en subsidiënten van de Kunstschooldag. De dag zelf zou aanleiding moeten zijn om een continue proces in gang te zetten zodat leerlingen meer vertrouwd raken met kunst en cultuur en misschien daardoor tot een vervolgbezoek komen.

De vraag kende meer antwoordmogelijkheden waarbij ook hier meer keuzen mogelijk waren.

Totaal aantal ingevuld: 319

In lessen: 162

Door informatie aan te vragen: 22

Door gezamenlijk uit te gaan: 60

De meeste respondenten geven aan de Kunstschooldag in hun lessen te behandelen. Daarnaast grepen de respondenten de mogelijkheid aan om aan te geven dat ze op een andere manier aandacht besteden aan de dag. Ook hier weer een representatieve bloemlezing:

- Dieper ingaan op het stripboek.
- Gesprekken/ les over kunst en deelname aan museumlessen.
- Een museum in de klas maken.
- Nabespreken in de klas en simuleren van ‘kunst in klas’.
- Kringgesprekken.
- Met de leerlingen culturele privé-bezoeken bespreken.
- Gesprek/opstel.
- Het stimuleren van bezoek aan musea/theaters. De Museumjaarkaart onder de aandacht gebracht.
- Zelf maken van een enquête.
- Uitgebreid napraten over wat ze hebben gezien en gehoord. Een stukje laten schrijven over deze dag voor de schoolkrant.
- Veel aandacht geven aan de coupons van Stadspas, zorgen dat de leerlingen er gebruik van maken.
- Samen met de kids naar de bieb, opstel schrijven, schoolkrantverslag schrijven.
- Deelname aan kunstbijkuren/muziekluisterlessen/musea bezoeken buiten eerstgenoemde.
- Verwerking in de eindafsluiting (muziek, dans, theater).
- Door de junior/senior-aanbieding van Stadspas uit te delen.
- De leerlingen de Uitkrant laten halen en de advertenties bekijken.
- Evaluatie van de dag. Navraag op later tijdstip wie gebruik heeft gemaakt van voordeelcoupons.
- Aandacht in de klas voor uitgaan. De kinderen wijzen op bijzondere activiteiten in Amsterdam.
- Teksten schrijven en illustraties maken.
- Door het in een muurkrant te verwerken.

7. Heeft u opmerkingen over de Kunstschooldag die niet van algemene aard zijn, dan kunt u ze hier vermelden. Het gaat met name om specifieke onderdelen die u hebt bezocht.

Deze vraag was sterk gerelateerd aan de vragen in vorige enquêtes over de waardering voor de bezochte programma-onderdelen, maar dan zonder cijfertoekening. Bij deze open vraag werden ruim 160 opmerkingen gemaakt. Ongeveer 40% van de respondenten wilde dus graag zijn of haar mening geven.

Het is een veelheid aan meningen die we hier in samengevatte vorm weergeven. De al te specifieke opmerkingen laten we hier achterwege omdat die te maken hebben met eenmalige optredens.

- Wij zijn dit jaar alleen bij theaters ingedeeld terwijl we van tevoren ook om een museum hadden gevraagd.
- Stripboek: Plassen tegen een schilderij is aan moeilijk lerende kinderen niet te verkopen.
- De sfeer en de ambiance in Paradiso en de Melkweg was te rommelig.
- Een museum is een goed onderdeel, maar niet elk museum is geschikt (te kleine schilderijen).
- De muziek was soms te hard.
- Soms zijn voorstellingen te kinderachtig.
- Kinderen vinden een workshop erg leuk.
- Naar aanleiding van een vrijscène in een toneelstuk: cultuur moet normen verhogen niet vervagen.
- Vantevoren een cassette beluisteren van de muziek helpt om het concert te laten aanspreken.
- Meer informatie over het abstracte niveau van bijvoorbeeld dansvoorstellingen (Indië, Japans) leidt tot meer begrip.
- Betere bewaking van de tassen (nadat een tas van 75 gulden was weggeraakt).
- In een museum: de leerlingen deden erg hun best, maar we werden vaak aangesproken door suppoosten en andere begeleiders.
- Het is voor de kinderen altijd leuk als ze actief worden betrokken bij optredens b.v. meedansen, zingen, etc.
- Begeleiders moeten optreden tegen storend gedrag.
- Er was wel erg veel verschil in de programma-onderdelen.
- Misschien hadden sommige optredende groepen toch al moeten oefenen met klein publiek.
- Met name bij bands die optreden, merk je vaak (ook voorgaande jaren) dat ze niet

gewend zijn om voor kinderen op te treden. Meestal is hun houding te kinderachtig. Er wordt veel gebabbeld tussendoor. Iets wat bij volwassenen niet gebeurt. Dit mogen ze best achterwege laten.

- We hadden meer cultuur en echte kunst verwacht, geen kleinkunst en disco-achtige zalen. Volgend jaar doen we alleen mee als we klassiek kunnen krijgen, dus echt toneel en orkest/concert.
- De trams waren overvol.
- Informatiebrieven zijn wel wat belerend
- Van sommige moderne kunst in het Stedelijk werden de kinderen moe. De lijnen van Mondriaan spreken ze niet echt aan.
- De leerlingen vonden het stripboek ingewikkeld: van de hak op de tak.
- Aardige attentie dat er bij sommige theaters limonade werd geschonken.
- Het optreden in Cosmic vonden de kinderen heel leuk, ze mochten namelijk ook optreden (dansen).
- Muziekmakers zouden meer kunnen laten zien en horen over hun instrumenten (uitleg).

Conclusie

Al in het onderzoeksverslag van 1998 schreven wij dat het programma van de Kunstschooldag over het algemeen goed tot zeer goed gewaardeerd wordt. De cijfers van 1999 wijzen nog duidelijker in die richting. Dit jaar zijn in het onderzoek vragen toegevoegd die uitgebreid ingaan op de voorbereiding, de doelstelling en het vervolg van de Kunstschooldag. Ook de antwoorden op die vragen geven onveranderlijk een zeer positieve opvatting weer.

Het blijkt dat de keuze voor een stripboek in goede aarde is gevallen, alhoewel er een aantal bedenkingen wordt geuit tegen het wat vrijgevochten karakter van het verhaal. Toch is het oordeel dermate positief dat het stripboek ook volgend jaar een goede opmaat kan zijn voor de Kunstschooldag.

Bij de suggesties die dit jaar worden gedaan zijn niet al te veel opvallend nieuwe zaken aan het licht gekomen. Belangrijk blijft echter een goede afstemming van het programma voor de groepen, een goede afstemming binnen de lokaties zodat al te veel tumult en onduidelijkheid wordt voorkomen en een consequente handhaving van de orde zodat groepen geen last van elkaar ondervinden. Er is echter een tendens merkbaar dat die overlast wat afneemt, wat zeker te danken is aan de inzet van leerkrachten en begeleiders.

Het is verheugend om te merken dat de doelen die de organisatie van de Kunstschooldag zich stelt zo goed overeenkomen met de gedachten die de leerkrachten hebben. Dat bevestigt ons in het oordeel dat wij, na tien jaar, nog steeds op de goede weg zijn, en dat wij ook in komende jaren veel leerlingen kunnen laten genieten van kunst en cultuur.

De samenwerking met de scholen, de artiesten, theaters en medewerkers is daarbij essentieel. Tesamen kunnen wij ieder jaar weer zorgen voor een succesvolle Kunstschooldag en zonder die medewerking zou de dag een moeizaam bestaan leiden. Maar het ‘goede rapport’ wijst het tegendeel uit.

En ten slotte is het opvallend dat de Kunstschooldag zelf, zoveel vervolgreacties losmaakt. In groepen en klassen, in spreekbeurten en verslagen, in vervolgrezoeken en door aanvragen van informatie, bouwen leerkrachten aan een structuur waarin kunst en cultuur een eigen, gewaardeerde plaats inneemt in het leven van de leerling. Zij zijn het publiek van morgen.

De Kunstschooldag draagt volgens het onderzoek uitstekend bij aan kennismaken met kunst, cultuur, theater en concertzaal. De inspanningen van de leerkrachten geven daar een extra dimensie aan.

Organisatie Kunstschooldag:
Aggie Paulussen
Redactie: *Jan Roekens*
Enquêteverwerking:
Shira Halevi
Vormgeving: *Jan Vos, MEDIO*
Foto's: *Henk Langeveld*

In opdracht van:

Stichting JAM
Keizersgracht 693
1017 DW Amsterdam
Telefoon: 020 - 622 01 83
Fax 020 - 639 28 73

